

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Sk/34/2020
Identifikačné číslo spisu: 3019200109
Dátum vydania rozhodnutia: 23. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Martinčeková
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:3019200109.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov JUDr. Zdenka Reisenauerová a Mgr. Michal Novotný v právnej veci žalobcu: R. V. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č.: XXX XXX XXXX X z 18.01.2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 14Sa/9/2019-80 zo dňa 21.07.2020, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalovanej náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej ako „krajský súd“, resp. „správny súd“) rozsudkom č.k. 14Sa/9/2019-90 zo dňa 21.07.2020 zamietol žalobu zo dňa 19.3.2019, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.1.2019 v s spojení s rozhodnutím žalovanej č. XXX XXX XXXX zo dňa 6.11.2018. Žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutím Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.1.2019 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaná v celom rozsahu zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX zo dňa 6.11.2018 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) vo veci zníženia sumy invalidného dôchodku.

3. Sociálna poisťovňa, ústredie v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia, s odvolaním sa na príslušné ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), uviedla spôsob výpočtu invalidného dôchodku žalobcu, vrátane jeho valorizácie v rokoch 2012 až 2018 a konštatovala, že pri kontrole dôchodkových nárokov žalobcu bolo zistené, že žalobcovi neboli na určenie sumy invalidného dôchodku zhodnotené hrubé zárobky učňa počas doby učňovského pomeru od 1.9.1981 do 31.12.1983. Suma invalidného dôchodku bola určená po zhodnotení doby učebného pomeru ako doby zamestnania a zhodnotení hrubých zárobkov učňa v

rozhodujúcim období a suma invalidného dôchodku žalobcu sa znížila na čiastku 738,10 Eur. Žalobca v zákonnej lehote podal proti uvedenému rozhodnutiu odvolanie. Žalovaná v odvolacom konaní po preskúmaní administratívneho spisu konštatovala, že na základe kontrolnej lekárskej prehliadky bol zdravotný stav žalobcu posúdený dňa 26.2.2014 podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“). Nakoľko žalobca pri posúdení zdravotného stavu požiadal aj o posúdenie invalidity podľa zákona o sociálnom poistení, bola jeho invalidita posúdená so záverom, že je invalidný podľa § 71 ods. 1 uvedeného zákona od 26.2.2014, t. j. odo dňa podania žiadosti o posúdenie zdravotného stavu. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou bola určená na 75%. Na základe uvedeného bol žalobcovi rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.5.2014 priznaný invalidný dôchodok v sume 781,20 Eur mesačne, pretože jeho suma bola vyššia ako suma vyplácaného invalidného dôchodku určená podľa predpisov účinných do 31.12.2003. Na základe kontrolnej lekárskej prehliadky dňa 27. septembra 2018 so zameraním sa na skutočnosť, či zdravotný stav žalobcu podmieňoval invaliditu podľa zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% už pred 26.2.2014, posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne uznal žalobcu naďalej za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75% s tým, že mu invalidita vznikla už od 1. októbra 2006. Na základe uvedeného bol právoplatným rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 01.10.2018 žalobcovi priznaný od 26.2.2011 (§ 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení) invalidný dôchodok vo výške 740,00 Eur a po jednotlivých zvýšeníach (§ 82 zákona o sociálnom poistení) bola suma invalidného dôchodku žalobcu od 1.1.2018 zvýšená na 803,00 Eur mesačne. Na základe kontroly dôchodkových nárokov Sociálna poisťovňa, ústredie zistila, že na určenie sumy invalidného dôchodku k 26.2.2011 neboli žalobcovi zhodnotené hrubé zárobky učňa počas doby učňovského pomeru od 1.9.1981 do 31.12.1983, preto s prihliadnutím na uvedené zistenia rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 6.11.2018 znovu určila sumu invalidného dôchodku tak, že suma invalidného dôchodku žalobcu sa znižuje. Žalovaná v odôvodnení rozhodnutia podrobne vysvetlila a uviedla spôsob výpočtu invalidného dôchodku priznaného žalobcovi vo výške 738,10 Eur mesačne. Žalovaná skonštatovala, že na výpočet sumy invalidného dôchodku bolo zohľadnené správne rozhodujúce obdobie a jeho suma, priznaná žalobcovi prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 6.11.2018, bola určená správne. Žalovaná po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospela k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné, preto odvolanie zamietla v celom rozsahu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie.

4. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná. Za spornú otázku v rámci administratívneho konania ako aj konania pred správnym súdom považoval krajský súd najmä to, či žalovaná bola oprávnená započítať do rozhodujúceho obdobia aj obdobie učňovského pomeru žalobcu od 1.9.1981 do 31.12.1983, pričom pre posúdenie tejto otázky je určujúce ust. § 63 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 1.1.2006. Krajský súd konštatoval, že u žalobcu bol pôvodne zistený podstatne nižší počet rokov rozhodujúceho obdobia ako požadovaných 22 rokov, preto žalovaná postupovala správne, ak novo zistené skutočnosti o učňovskom pomere žalobcu, ktoré žalobca potvrdil aj na pojednávaní, zohľadnila pri aplikácii ust. § 63 ods. 8 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 1.1.2006 a následne vzhľadom na tieto zistenia pristúpila k zníženiu sumy invalidného dôchodku žalobcu v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení. Krajský súd konštatoval, že pokiaľ ide počet rokov rozhodného obdobia, zohľadňuje sa skutočný stav bez ohľadu na to, aký zárobok v konkrétnych rokoch poistenec dosahoval. Žalovaná je viazaná povinnosťou rozhodovať na základe objektívne zisteného skutkového stavu veci, znenie právnej normy žalovanej neumožňuje vyberať podľa vlastného uváženia do rozhodného obdobia len roky, v ktorých žalobca dosahoval lepší zárobok a ignorovať roky s nižším zárobkom, takýto postup by nebol v súlade so zákonom. Záverom správny súd uviedol, že riešenie iných sporných otázok vzhľadom na premet konania nepovažoval za možné a správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

5. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu včas podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej ako „sťažovateľ“) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a žiadal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zruší

rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým rozhodnutím a vec vráti správne mu orgánu I. stupňa na ďalšie konanie. Zároveň sťažovateľ žiadal kasačný súd o priznanie náhrady trov konania.

6. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal nesprávne právne posúdenie, ktoré videl v nesprávnej aplikácii § 63 ods. 6 a ods. 7 zákona o sociálnom poistení krajským súdom, resp. žalovanou. Podľa názoru sťažovateľa, ak „v rozhodujúcom období nie je 22 kalendárnych rokov a týchto 22 kalendárnych rokov sa nedosiahlo ani predĺžením pred 1.1.1984 tak, sa rozhodujúce obdobie kvalifikuje podľa § 63 ods. 6“. Sťažovateľ ďalej namietal použitie ust. § 63 ods. 8 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 1.1.2006, vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam zo dňa 6.11.2018 a 18.1.2019. Sťažovateľ vo vzťahu k uplatneniu ust. § 63 ods. 8 zákona o sociálnom uviedol, že „určenie osobného mzdového bodu sa ustanovuje bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety zákona zákona, teda ide o dobu štúdia“ a namietal, že by zásada určenia rozhodujúceho obdobia vychádzala z § 63 ods. 7 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 1.1.2006. Žalovaná a správny súd sa podľa sťažovateľa nezaoberali jeho námietkou, že keď sa nedosiahlo napočítanie 22 kalendárnych rokov, tak nižší počet kalendárnych rokov sa vzťahuje k tým ustanoveniam, ktoré určujú rozhodujúce obdobie. Sťažovateľ uviedol, že nežiadal súd a z jeho podaní nevyplýva, že by požadoval selekciu rokov, preto takýto záver správneho súdu namieta. Odôvodnenie krajského súdu považuje sťažovateľ za nesprávne a nedostatočné. Správny súd sa podľa sťažovateľa nevysporiadal s predmetom a dôvodmi jeho žaloby zo dňa 19.3.2019, pričom poukazuje na rozhodnutie žalovanej zo dňa 1.10.2018. Sťažovateľ opakovane namieta posúdenie veci podľa ustanovení zákona o sociálnom poistení účinného k 1.1.2006, hoci jeho žaloba smerovala voči rozhodnutiam žalovanej zo dňa 6.11.2018 a 18.1.2019 a je toho názoru, že krajský súd mal vychádzať zo stavu ku dňu vydania daných rozhodnutí.

7. Najvyšší správny súd SR ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podala oprávnená osoba v zákonom stanovenej lehote a kasačná sťažnosť je prípustná, prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a zistil, že kasačná sťažnosť je nedôvodná.

8. Z administratívneho spisu bolo zistené, že žalobcovi bol rozhodnutím č. XX XX XX XXXX zo dňa 11.04.2000 podľa § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Z. z. priznaný od 10.04.2000 tzv. „plný“ invalidný dôchodok. V dôsledku prijatia zákona č. 461/2003 Z.z. (ďalej zákon o sociálnom poistení) bolo trvanie jeho invalidity preskúmané dňa 14.03.2005 podľa § 263 ods. 2 citovaného zákona. Na základe tejto lekárskej prehliadky bol uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75 %, pričom mu bol v súlade s § 263 ods. 1 citovaného zákona vyplácaný invalidný dôchodok aj naďalej v doterajšej sume. Následne dňa 3. júla 2008 bolo trvanie jeho invalidity opätovne preskúmané v zmysle § 263a ods. 1 písm. c) citovaného zákona so záverom, že žalobca je naďalej invalidný podľa § 29 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení a bol mu vyplácaný invalidný dôchodok v doterajšej sume. Dňa 24.01.2011 absolvoval kontrolnú lekársku prehliadku, výsledkom ktorej bol záver, že je naďalej invalidný podľa zákona o sociálnom zabezpečení. Dňa 26.02.2014 absolvoval ďalšiu kontrolnú prehliadku, na ktorej žiadal aj o posúdenie zdravotného stavu podľa zákona o sociálnom poistení. Na základe tejto žiadosti mu bol vypočítaný invalidný dôchodok podľa oboch zákonov s tým, že mu bol priznaný invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení a invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom zabezpečení mu zanikol, keďže bol v nižšej sume. Invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení mu bol priznaný od 24.02.2014. Na ďalšej kontrolnej lekárskej prehliadke dňa 27. septembra 2018 posudkový lekár sociálneho zabezpečenia poistenia určil, že mu invalidita vznikla už od 1. októbra 2006 a na podklade tohto záveru žalovaná vydala dňa 01.10.2018 nové rozhodnutie, ktorým mu priznala invalidný dôchodok v sume podľa zákona o sociálnom poistení už od 26.02.2011, t.j. 3 roky spätne v zmysle § 112 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení. Súčasťou rozhodnutia bol osobný list dôchodkového poistenia, z ktorého vyplýva, že za obdobie dôchodkového poistenia rozhodujúce na výpočet dôchodku bolo brané obdobie od 01.09.1981 do 31.12.1981, avšak nebolo brané obdobie od 01.01.1982 do 31.12.1983.

9. Napadnutým prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 06.11.2018 bol žalobcovi znížený invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1, § 82, § 293dx a § 112 ods. 3 a 6 zákona o sociálnom poistení od

24.01.2019 na sumu 738,10 Eur mesačne s tým, že podľa osobného listu dôchodkového poistenia za obdobie dôchodkového poistenia, rozhodujúce na výpočet dôchodku, bolo brané aj obdobie od 01.09.1981 do 31.12.1983, t.j. doba učebného pomeru žalobcu ako doba zamestnania a boli zhodnotené hrubé zárobky učňa v tomto období.

10. Z riadne vyplneného, podpísaného a potvrdeného evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia zo dňa 10.12.1985 vyplýva, že žalobca nepretržite pracoval u zamestnávateľa ZVL Považská Bystrica od 01.09.1980 do 26.07.1985. Druh zamestnania: učeň mal vedený do 30.06.1984, od 01.07.1984 bol vedený ako pracovník v pracovnom pomere. Ako učeň mal v období od 01.09.1980 do 30.06.1984 vyčíslený počet započítaných dní podľa jednotlivých rokov a hrubý zárobok za toto obdobie. Z maturitného vysvedčenia žalobcu vyplýva, že maturitnú skúšku vykonal 31.05.1984.

11. Z osobného listu dôchodkového zabezpečenia zo dňa 10.04.2000 vyplýva, že v kolónke zamestnanie pred vznikom nároku na dôchodok sú uvedené roky 1980 až 1983 s vysvetlivkou: doba zamestnania pred dovŕšením 18 roku veku a rok 1984 s vysvetlivkou: doba štúdií, odborného školenia.

12. Podľa § 293z zákona o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (25.01.2019) ak nárok na dôchodkovú dávku vznikol pred 1. januárom 2008, podmienky nároku na dôchodkovú dávku sa posudzujú a jej suma sa určuje aj po 31. decembri 2007 podľa zákona účinného pred 1. januárom 2008, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 293bs ods. 3 citovaného zákona ak sa dôchodková dávka, na ktorú vznikol nárok do 31. decembra 2010, priznáva po 31. decembri 2010, priemerný osobný mzdový bod sa upravuje podľa § 63 ods. 3 a 4 účinného od 1. januára 2011.

14. Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2007 poistenc má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

15. Podľa § 72 ods. 1 písm. f/ citovaného zákona počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 28 rokov je najmenej päť rokov.

16. Podľa § 72 ods. 2 citovaného zákona počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o poistenca vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity.

17. Podľa § 73 ods. 1 citovaného zákona suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

18. Podľa § 63 ods. 1 prvá veta citovaného zákona priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v jednotlivých kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 63 ods. 7 citovaného zákona rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 63 ods. 8 citovaného zákona ak v rozhodujúcom období určenom podľa odseku 7 nie je najmenej dvadsať dva kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body, alebo je v ňom obdobie, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety, predlžuje sa rozhodujúce obdobie pred rok 1984 postupne tak, aby v ňom bolo dvadsať dva kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety. Ak poistenec ani po tomto predĺžení nemá dvadsať dva kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety, zisťuje sa priemerný osobný mzdový bod z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety. Na určenie priemerného osobného mzdového bodu podľa odseku 1 sa z obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období vylučuje obdobie, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety.

21. Kasačný súd konštatuje, že právoplatným rozhodnutím z 01.10.2018 bol ustálený dátum vzniku invalidity žalobcu podľa zákona o sociálnom poistení, ktorým je 01.10.2006. Pre posúdenie vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa tohto zákona je preto potrebné v zmysle § 293z zákona o sociálnom poistení postupovať podľa tohto zákona účinného do 31.12.2007. Kasačný súd sa stotožnil s výpočtom priemerného osobného bodu v zmysle § 63 citovaného zákona tak, ako je uvedený v preskúvanom rozhodnutí žalovanej. Keďže poistenec v čase nároku na invalidný dôchodok mal viac ako 28 rokov, bolo potrebných 5 rokov obdobia dôchodkového poistenia, zisťovaných z posledných 10 rokov pred vznikom invalidity v zmysle § 72 ods. 1 písm. f/, ods. 2 cit. zákona. Keďže posledných 10 rokoch pred vznikom invalidity mal žalobca získaných 3652 dní obdobia dôchodkového poistenia, túto podmienku na nárok na invalidný dôchodok splnil. Keďže splnil aj medicínsku podmienku stanovenú v § 71 ods. 1 citovaného zákona (o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75 % medzi účastníkmi nebol spor), a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok, vznikol mu nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

22. Čo sa týka samotného výpočtu jeho výšky, je potrebné vychádzať z § 63 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2007 s výnimkou § 63 ods. 3 ohľadne úpravy priemerného osobného bodu (§ 293bs ods. 3). Rozhodujúce obdobie pre zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na invalidný dôchodok, v danom prípade pred rokom 2006, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak (§ 63 ods. 7). Inak zákon stanovuje v § 63 ods. 8, ktorý uvádza, že ak v rozhodujúcom období určenom podľa odseku 7 nie je najmenej 22 kalendárnych rokov, predlžuje sa rozhodujúce obdobie pred rok 1984 postupne tak, aby v ňom bolo dvadsať dva kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body. Ak poistenec ani po tomto predĺžení nemá dvadsať dva kalendárnych rokov, zisťuje sa priemerný osobný mzdový bod z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov. Z uvedeného vyplýva, že pretože žalobca nemal od 01.01.1984 do 31.12.2005 získaných 22 kalendárnych rokov, predlžuje sa toto obdobie aj pred 1. januárom 1984. Pritom zákon nestanovuje podmienku, že obdobie pred 1. januárom 1984 sa započítava do rozhodujúceho obdobia len vtedy, pokiaľ skutočne dôjde k dosiahnutiu počtu rokov 22. Práve naopak, zákon predpokladá, že ani po tomto predĺžení nemusí dôjsť k predĺženiu rozhodujúceho obdobia na 22 kalendárnych rokov. Vtedy sa zisťuje priemerný osobný mzdový bod z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov, takto predĺžených aj pred dátum 01.01.1984.

23. Vo vzťahu k započítaniu doby učňovského pomeru žalobcu do rozhodujúceho obdobia dôchodkového poistenia, kasačný súd uvádza, že tieto doby boli zaradené do tohto obdobia oprávnene. Z evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia vydaného mzdovou učtárňou ZVL Považské Strojárne Považská Bystrica zo dňa 10.12.1985 jednoznačne vyplýva, že žalobca už od 01.09.1980 do 30.06.1984 bol v pracovnom pomere s týmto zamestnávateľom, bol zaradený do pracovného pomeru s druhom činnosti učeň a poberal zárobok. Uvedené tiež vyplýva z osobného listu dôchodkového zabezpečenia, kde v kolónke zamestnanie pred vznikom nároku na dôchodok sú uvedené roky 1980 až 1983 s vysvetlivkou: doba zamestnania pred dovŕšením 18 roku veku a rok 1984 ako doba štúdia.

24. Žalovaná teda správne rozhodla, keď do obdobia rozhodujúceho obdobia dôchodkového poistenia započítala aj doby učňovského pomeru žalobcu od 01.09.1981 do 31.12.1983 a zhodnotila hrubé zárobky žalobcu ako učňa dosiahnuté v tomto období.

25. Čo sa týka sťažnostných námietok, kasačný súd ich vyhodnotil ako v celom obsahu nedôvodné. Čo sa týka námietky nesprávneho právneho posúdenia veci pri aplikácii § 63 ods. 7 Zákona o sociálnom poistení, ktorá spočívala v tom, že pokiaľ sa 22 kalendárnych rokov nedosiahne ani predĺžením obdobia, potom sa rozhodujúce obdobie kvalifikuje výmerou, ktorá nie je predĺžená, kasačný súd sa s týmto právnym názorom nestotožnil. Z ustanovenia § 63 ods. 8 Zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2007 jednoznačne vyplýva, že ak sa v rozhodujúcom období určenom od 01. januára 1984 nenachádza 22 kalendárnych rokov, toto obdobie sa predlžuje aj pred 01. január 1984 tak, aby v ňom bolo 22 kalendárnych rokov. Zákon však predkladá, že ani toto predĺženie nemusí byť dostatočné a ani po ňom poistenec nemusí dosiahnuť 22 kalendárnych rokov. V tom prípade sa priemerný osobný mzdový bod zisťuje z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov, teda z predĺženého počtu rokov.

26. Pokiaľ žalobca napádal odkaz správneho súdu na § 63 ods. 8 zákona o sociálnom poistení účinnom k 01.01.2006, kasačný súd uvádza, že správny súd uviedol správnu časovú účinnosť uvedeného ustanovenia, keďže v období od 01.01.2006 do 31.12.2007 malo rovnaké znenie

27. K právnemu posúdeniu veci žalobca opätovne argumentoval odkazom ustanovenia § 63 ods. 8 na odsek 7 tohto paragrafu. K tomu kasačný súd dodáva, že v odseku 7 je uvedené základné pravidlo, že rozhodujúce obdobie sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 01. januárom 1984. Toto základné pravidlo môže byť zákonom modifikované, čo vyplýva zo slovného spojenia „ak tento zákon neustanovuje inak“. Zákon práve v § 63 ods. 8 stanovuje odlišné pravidlo na zistenie rozhodujúceho obdobia, a to jeho predlžovaním pred 01. január 1984 v prípade, ak v rozhodujúcom období, všeobecne určenom v odseku 7, nie je 22 kalendárnych rokov. V tom prípade sa zisťuje priemerný osobný bod z nižšieho počtu kalendárnych rokov, avšak zistených podľa odseku 8, teda vrátane rokov pred 01.01.1984. Odkaz na odsek 7 v tomto ustanovení poukazuje na to, že musí ísť o kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku.

28. Taktiež nie je dôvodná námietka, že Sociálna poisťovňa ani súd sa nezaoberali jeho základnou námietkou, že keď sa nedosiahlo napočítanie 22 kalendárnych rokov, tak nižší počet kalendárnych rokov sa vzťahuje k tým ustanoveniam, ktoré určujú rozhodujúce obdobie. Naopak, Sociálna poisťovňa aj správny súd sa v dostatočnom rozsahu zaoberali touto námietkou žalobcu a Sociálna poisťovňa podrobne odôvodnila použitie konkrétnych ustanovení § 63 ako aj potrebu započítať do rozhodujúceho obdobia aj obdobie učňovského pomeru žalobcu pred 01. januárom 1984. Tá skutočnosť, že správny súd ani žalovaná sa nestotožnili s právnym názorom žalobcu, že je potrebné vychádzať z počtu rokov, ktorý u neho bol zistený až od 01. januára 1984 nie je právne relevantná. Súčasťou práva účastníka na spravodlivý súdny proces nie je jeho právo, aby si správny súd osvojil jeho právny názor a vydal rozhodnutie v jeho prospech.

29. Pokiaľ žalobca namietal, že nepožadoval selekciu rokov do rozhodujúceho obdobia, ako to vyplýva z odôvodnenia správneho súdu, kasačný súd konštatuje, že správny súd takéto tvrdenie vo svojom rozsudku neuviedol. Uviedol len všeobecné konštatovanie, že znenie právnej úpravy neumožňuje podľa vlastného uváženia Sociálnej poisťovni vyberať do rozhodného obdobia len niektoré roky, v ktorých žalobca dosahoval lepší zárobok a ignorovať roky s nižším zárobkom.

30. Čo sa týka námietky nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, kasačný súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku je síce stručné, avšak reaguje na podstatnú žalobnú námietku a to aplikáciu ustanovení § 63 ods. 7 a 8 zákona o sociálnom poistení na prípad žalobcu, konkrétne na započítanie doby jeho učňovského pomeru do rozhodujúceho obdobia na zistenie jeho priemerného osobného mzdového bodu. Pokiaľ žalobca v žalobe namietal skutočnosti, ktoré neboli predmetom preskúmaného rozhodnutia žalovanej, ale sa týkali skôr vydaných rozhodnutí (rozhodnutie zo dňa

20. mája 2014 alebo rozhodnutie z 01.októbra 2018), keďže tieto neboli predmetom súdneho prieskumu, správny súd tieto žalobné námietky posudzovať nemohol, čo nemôže byť vyhodnotené ako nedostatok dôvodov napadnutého rozsudku.

31. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP a žalovanej, ktorá mala úspech v kasačnom konaní a teda má právo na náhradu trov kasačného konania, túto náhradu nepriznal, pretože neboli splnené podmienky uvedené v § 168 SSP. Žalobca ako neúspešný účastník kasačného konania v zmysle § 167 SSP a contrario nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

32. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.